

HEINZ LINGE

Cu Hitler până la sfârșit

MEMORIILE ORDONANȚEI LUI HITLER

Traducere din limba germană de Roland Schenn

Cuvânt-înainte de Petre Otu

CORINT
ISTORIE

HEINZ LINGE (1913-1980) – membru NSDAP din 1931, a fost zidar, înainte de a se înrola, în martie 1933, în Divizia 1 SS Leibstandarte Adolf Hitler, formațiune de elită din care făceau parte gărzile de corp ale Führerului. Doi ani mai târziu, ca majordom personal al lui Hitler, avea misiunea de a se ocupa de menajul cancelarului Reichului, iar la scurt timp după izbucnirea războiului în 1939, devine ordonanța acestuia. Heinz Linge s-a aflat în serviciul lui Hitler timp de zece ani, începând din 1935 până la moartea Führerului, în aprilie 1945. A părăsit printre ultimii buncărul din Berlin, dar a fost prins de sovietici și trimis la Moscova. În 1950, a fost condamnat pentru crime de război la 25 de ani de muncă silnică, din care a executat cinci, fiind eliberat în septembrie 1955. Linge s-a stabilit în RF Germania, la Hamburg, unde a lucrat ca agent comercial la Delfs-Nordmark-Fertighäuser. Memoriile lui, *Cu Hitler până la sfârșit*, au fost publicate pentru prima oară în 1980, fiind primite cu mare interes. A decedat la 9 martie 1980 într-o clinică din Hamburg.

Redactare: Lia Decei

Tehnoredactare computerizată: Mihaela Ciufu, Cristina Gvinda

Design copertă: Andreea Apostol

Ilustrație copertă: Adolf Hitler și Heinz Linge la cartierul general „Wolfsschanze” – fotografie din 1942 © Bayerische Staatsbibliothek München/ Bildarchiv

Introduction by Roger Moorhouse

Copyright © Frontline Books, London

Bis zum Untergang. Als Chef des Persönlichen Dienstes bei Hitler, by Heinz Linge

Copyright © 1980 by F.A. Herbig Verlagsbuchhandlung GmbH, München.
All rights reserved.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN 978-606-93688-0-0

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LINGE, HEINZ

Cu Hitler până la sfârșit: memoriile ordonanței lui Hitler / Heinz Linge;
trad.: Roland Schenn; pref.: Petre Otu. - București : Corint Books, 2014

ISBN 978-606-93688-0-0

I. Schenn, Roland (trad.)

II. Otu, Petre (pref.)

94(430)“19” Hitler, A(0:82-94)

821.112.2-94=135.1

929 Hitler, A.

Cuvânt-înainte

Până la sfârșitul confruntării bipolare, a doua mare conflagrație mondială din anii 1939-1945 a fost „vedeta” cercetărilor istorice, fapt care a generat o imensă producție istoriografică – tratate, monografii, volume de documente, albume, culegeri de studii, memorii, filme documentare etc. Practic, nu a existat un aspect cât de cât relevant care să nu beneficieze de o bibliografie consistentă. Desigur, în acest imens efort de investigație, „partea leului”, ca să spunem așa, a revenit marilor puteri, care au și avut rolul cel mai important în cadrul conflagrației.

La cumpăna secolelor al XX-lea și al XXI-lea, întâietatea a fost preluată, treptat, de Războiul Rece, descifrarea cauzelor acestuia, evidențierea principalelor etape și crize, rolul marilor și micilor actori, analiza consecințelor asupra relațiilor internaționale, asupra vieții comunităților umane în general, acaparând tot mai mult eforturile de studiu a numeroși cercetători din întreaga lume.

Totuși, așa cum se poate constata, interesul pentru al Doilea Război Mondial a rămas viu, dovadă fiind numărul și calitatea aparițiilor editoriale din diverse țări ale lumii. Acest lucru se datorează, pe de o parte, îmbogățirii surselor istorice, căci studierea arhivelor publice și private este departe de a fi epuizată, iar, pe de altă parte, reînnoirii metodelor și perspectivelor de analiză cerute, nu de puține ori, de exigențele prezentului.

În sfera de interes a specialiștilor și a marelui public un loc aparte îl ocupă viața și activitatea liderilor statelor implicate în conflict, mai ales ale celor care au avut rolul decisiv în configurarea evoluției evenimentelor din anii 1939-1945, care au făcut, cum se

spune, „istorie”. Despre Stalin, Hitler, Churchill, Roosevelt, Mussolini s-au scris mii și mii de lucrări, astfel că multe dintre aspectele personalității lor sunt cunoscute. Cu toate acestea, aria controverselor este destul de mare, iar „petele albe” nu au dispărut. Din multe exemple care se pot da, vom reține doar strania decizie a lui Stalin de a ignora multitudinea de informații care arătau, mai presus de orice îndoială, intenția lui Hitler de a ataca, în mai-iunie 1941, Uniunea Sovietică. Comportamentul lui Stalin în această problemă a primit multe explicații, dar până acum nu există o unanimitate de opinii, astfel că hotărârea rămâne controversată¹.

Din seria mărturiilor foarte prețioase, care aduc informații suplimentare sau clarifică unele aspecte mai mult sau mai puțin elucidate, face parte și cartea de față, care aparține unui „insider”, respectiv lui Heinz Linge, aflat în serviciul nemijlocit al lui Adolf Hitler timp de un deceniu, respectiv între 1935 și 1945. A fost una dintre cele mai apropiate persoane de dictatorul german, care i-a cunoscut intimitățile și l-a însoțit aproape peste tot. El i-a îndeplinit și ultima dorință, aceea de a-i arde trupul, după ce Hitler s-a sinucis, împreună cu Eva Braun, devenită de scurt timp soție.

Numele lui Heinz Linge nu este total necunoscut cititorului român. În anul 2005, s-a publicat lucrarea *Dosarul Hitler*, coordonatori Henrik Eberle și Matthias Uhl. Aceasta conține declarațiile și consemnările lui Heinz Linge și Otto Günsche, aghiotantul personal al Führerului, din timpul captivității lor sovietice. Obsedat de Hitler, liderul de la Kremlin a păstrat convingerea că acesta nu

¹ Pentru acest aspect a se vedea, între altele, David E. Murphy, *Ce que savait Staline. L'énigme de l'opération Barbarousse*, traduit de l'anglais (Etats-Unis) par Jean-François Sené, Stock, Paris, 2006. Varianta românească: David E. Murphy, *Enigma Barbarossa. Ce știa Stalin*, traducere de Mona Iosif, Editura Militară, București, 2013. De reținut și lucrările defector-ului sovietic Victor Suvorov, mai ales prin dezbaterile pe care le-a provocat. O recentă apariție: Victor Suvorov, *Sinuciderea. De ce a atacat Hitler Uniunea Sovietică?*, traducere din limba rusă de Radu Părpăuță, Polirom, Iași, 2012.

s-a sinucis și de aceea a dispus anchetarea celor mai apropiați colaboratori, cu scopul de a afla „adevărul”¹. De altfel, în cartea de față, Linge oferă detalii despre prizonieratul său în Uniunea Sovietică și tratamentul la care a fost supus în tot acest răstimp. El lasă să se înțeleagă că unele mărturii din „dosarul Hitler” nu ar fi conforme cu realitatea, întrucât, pentru a scăpa de umilinte și chiar pentru a-și salva viața, a fost obligat să se plieze solicitărilor anchetatorilor săi care doreau să-l mulțumească pe comanditarul lor de la Kremlin. De aceea, am recomanda lectura în paralel a celor două cărți care îl au protagonist pe Heinz Linge, „umbra” lui Hitler vreme de un deceniu.

Revenind la însemnările acestuia, ele reprezintă o pagină esențială pentru cunoașterea și înțelegerea unui personaj malefic, pe care meandrele neștiute ale istoriei l-au propulsat drept lider al unei națiuni frustrate ca urmare a înfrângerii, considerată nemeritată, în „Marele Război”, cum i s-a spus conflagrației din anii 1914-1918. Portretul Führerului reieșit din pana lui Linge este unul specific acelora care, aflându-se zi de zi în preajma unui lider, ajung să se identifice în mare parte cu el și să creadă cu tărie în calitățile lui geniale.

„Miniștrii, ofițerii și persoanele cu funcții înalte în cadrul Partidului Nazist, scrie Linge, îi atribuiam lui Hitler merite deosebite, un bagaj foarte mare de cunoștințe și calități deosebite de conducător. Nu pot să spun în mod concret ce știa și ce capacități avea. Mie mi-a fost dat să aud ce spuneau specialiștii care se bucurau de notorietate mondială și m-am limitat la a observa în ce mod se comportau în prezența lui Hitler. Cum aș fi putut eu să nu consider

¹ Henrik Eberle și Matthias Uhl, *Dosarul Hitler. Dosar secret al NKVD alcătuit pentru Iosif V. Stalin pe baza protocoalelor de anchetă ale aghiotantului personal al lui Hitler, Otto Günsche, și ale ordonanței Heinz Linge, la Moscova în 1948-1949*, cu o prefață de prof. dr.h.c. Horst Müller, director al Institutului pentru Istorie Contemporană München-Berlin, traducere de Ioana Constantin, Editura Meditații, București, 2007. O nouă ediție a apărut, în anul 2013, la Editura Meteor Press din București.

că Hitler era genial și de neînlocuit când vedeam și auzeam zi de zi cum nu doar oamenii cu funcții înalte în Reich, ci și mulți alții manifestau un respect deosebit față de el și dădeau dovadă de obediență?”

Dar memorialistul nu cade, totuși, în postura unui admirator fără rezerve al persoanei pe care o slujește, mai ales că, după cum mărturisește: „Viața în preajma lui Hitler nu era deloc una ușoară”. El descrie într-un stil tehnic modul de viață al lui Hitler, obiceiurile sale alimentare, ritmul de viață, pasiunile sale, cum ar fi pictura și arhitectura, aceasta având și un rol propagandistic evident, comportamentul față de persoanele care îl deserveau, relațiile cu sexul opus etc. Referitor la acest din urmă aspect, Linge apreciază că relațiile dintre Hitler și amanta sa, Eva Braun, au fost normale, infirmând opiniile anterioare exprimate în istoriografie despre caracterul lor platonice, din cauza infirmității fizice a dictatorului.

Linge relevă multe din caracteristicile personalității lui Hitler, confirmând și nuanțând cele scrise în istoriografie, cum ar fi megalomania, credința că este destinat unui rol decisiv în istoria Germaniei și a lumii; luarea propriilor dorințe și fantasme drept realitate; refugiul în istorie; cruzimea etc. Referitor la acest din urmă aspect, Linge notează: „Am fost de față atunci când Hitler spunea, cu voce tremurândă și ochi scânteietori, că va înlătura fără pic de milă pe oricine ar îndrăzni să i se opună. Îl cunoșteam foarte bine și știam că atunci când vorbea de «înlăturare», nu se referea la pedepse privative de libertate”.

Memorialistul scrie că n-a cunoscut atrocitățile comise de regimul nazist, cele mai cumplite abătându-se asupra evreilor, ceea ce pare discutabil având în vedere poziția sa, dar infirmă categoric acele afirmații potrivit cărora Führerul nu ar fi știut prea multe despre ele. Dimpotrivă, sunt o „mare prostie”, deoarece „Hitler știa totul”.

O altă trăsătură de caracter a liderului nazist era imprevizibilitatea. „Pe de-o parte, scrie Linge, ținea cont de cele mai mici amănunte și de lucrurile cele mai puțin importante. Pe de altă parte, nu avea măsură, atunci când era vorba despre pretențiile pe care le

formula sau despre așteptările pe care le avea. În timp ce era atât de preocupat de faptul că una dintre secretare își scrântise piciorul, de parcă ar fi fost tatăl acesteia, el nu ezita să trimită în luptă unități militare, deși în urma confruntărilor aveau să rezulte mii de morți. Sunt sigur că unora «nu le-ar fi plăcut deloc» să afle care erau «prioritățile» lui, respectiv care erau lucrurile ce îl preocupau.”

Dar, în același timp, autorul ține să veștejească imaginea unui Hitler leneș, dedicat plăcerilor, care își „omora timpul” ascultând muzică, vizionând filme sau moțând. „În realitate, consemnează Linge, Hitler era un om care muncea mult și care dispunea de o energie inepuizabilă.”

Deosebit de importante sunt și caracterizările pe care autorul le face principalilor colaboratori ai Führerului. Rând pe rând, sunt trecuți prin lupa observațiilor sale R. Hess, M. Bormann, J. von Ribbentrop, J. Goebbels, H. Himmler, H. Göring, A. Speer, H. Fegelein, F. Todt și mulți alții. Cunoscându-i timp îndelungat și în diverse situații, nu de puține ori, intime, aprecierile sunt ale unui om avizat și, prin urmare, par credibile. Ies „șifonați” serios din condeiul lui Linge, între alții, Bormann, obedient cu „șeful” și extrem de dur cu ceilalți, Himmler, un simplu „recrut” în fața lui Hitler, von Ribbentrop, arogant până la a-l indispuce și pe Führer, Göring, avar și incompetent, dezastrul bătăliei de la Stalingrad fiindu-i imputabil în mare măsură etc.

O mențiune se impune asupra „cazului Hess”, atât de mult discutat în istoriografie. Opiniile sale converg către ideea că Hitler a știut de „misiunea” loțiitorului său în Marea Britanie, dar în prezența altora „juca rolul omului surprins, consternat, supărat. Mai mult, există chiar posibilitatea ca Hitler însuși să-l fi trimis pe Hess în Marea Britanie, pentru ca el să pună pe picioare o înțelegere între Londra și Berlin”. Cât despre „nebunia” lui Hess, invocată de mulți și vizibilă pentru unii și la Procesul de la Nürnberg, era o falsă problemă, întrucât Hess „era un om perfect normal”.

Heinz Linge se oprește pe larg asupra relațiilor lui Hitler cu generalii și corpul ofițeresc german, iar informațiile sunt demne de

interes. Se știe că raporturile dintre Führer și înalții săi comandanți au fost tensionate pe aproape întreaga durată a războiului, fiecare parte acuzându-se pentru suita de înfrângeri din anii 1941-1945. În destule ocazii, memorialistul consemnează nemulțumirea lui Hitler față de generali, care „nu se pricepeau la politică și nu își doreau un război”. La un moment dat, Führerul chiar s-a exprimat că i-ar plăcea să pună „întregul stat-major la afumat”.

Memorialistul se face ecoul nemulțumirilor șefului său și scrie: „Nu există aproape niciun general dispus să recunoască faptul că a acționat greșit sau în mod necorespunzător și că din vina sa au fost pierdute anumite bătălii. Nu doar războiul a fost pierdut din vina lui Hitler, ci și diferite bătălii. Nu pot aprecia cine a luat la momentul respectiv deciziile corecte sau cine a făcut propuneri valide, dar pot să spun că, de cele mai multe ori, predicțiile lui Hitler s-au adeverit și că ordinele sale au fost, cel puțin după părerea lui, neglijate sau sabotate”.

Afirmațiile trebuie privite cu anumite rezerve, întrucât adevărul pare să fie undeva la mijloc. Profesioniștii ai armelor, mulți generali nu au dorit declanșarea războiului și extinderea lui împotriva puterilor occidentale și Uniunii Sovietice, fiind convinși că Germania nu dispune de resurse pentru a-l câștiga. Lui Hitler însuși, arată Linge, „i-a fost greu să decidă începerea ostilităților”, mizând, din nou, pe lipsa de reacție a occidentalilor.

Și reacția populației la anunțarea declanșării ostilităților, lipsită de entuziasmul manifestat în iulie-august 1914 sau cu prilejul altor decizii ale lui Hitler, demonstrează că războiul a fost privit cu îngrijorare de germani.

În același timp, rezervele generalilor față de soluția războinică s-a diminuat pe măsură ce unele predicții ale lui Hitler s-au adeverit, iar deciziile sale s-au soldat cu victorii răsunătoare – ocuparea zonei renane (1936), campania fulgerătoare împotriva Poloniei (septembrie 1939), Blitzkriegul împotriva Belgiei, Olandei și Franței (mai-iunie 1940) etc. În legătură cu rivalitatea îndelungată dintre francezi și germani, Hitler îl disprețuia pe Schlieffen, autorul

unui plan celebru de atac împotriva Franței. Pornind de aici, el nu a fost de acord cu planul de atac asupra vecinilor imaginat de strategii germani. A sprijinit ideile novatoare ale lui Manstein și Guderian, astfel că armata franceză a fost complet surprinsă de noul tip de război, bazat pe binomul tanc-avion¹.

Hitler și-a creat, astfel, un ascendent pe lângă mulți generali care i-au caționat deciziile. În același timp, lista erorilor pe tărâm militar imputabile lui Hitler este destul de lungă. Din rândul acestora menționăm: decizia din 19 iulie 1941 prin care marile unități blindate au fost luate de la Grupul de Armate Centru și trimise să acționeze în sprijinul flancurilor, ceea ce a încetinit considerabil înaintarea spre Moscova; declarația de război adresată SUA (11 decembrie 1941), în speranța că imperiul nipon va declara război sovieticilor; emiterea Directivei operative nr. 45 (23 iulie 1942), care a modificat substanțial planul de campanie inițial, hotărând să cucerească simultan atât Caucazul, cât și Stalingradul, obiective separate până la acea dată; refuzul de a permite ieșirea din încercuirea de la Stalingrad a Armatei a VI-a (noiembrie 1942-ianuarie 1943) etc.

Pe măsură ce insuccesele deveneau tot mai numeroase și mai grave, mulți generali și-au dat seama că războiul este pierdut și, în consecință, relațiile cu Hitler s-au deteriorat constant. Pe acest fond de neîncredere, s-a ajuns la atentatul din 20 iulie 1944, asupra căruia Heinz Linge se oprește pe larg și cu detalii interesante. De altfel, Hitler a intuit că mediul militar și aristocrația reprezintă un pericol pentru integritatea sa și a regimului, declarându-i, la un moment dat, memorialistului, că dușmanii lui „au fost dintotdeauna *vonii*, cei care s-au numit aristocrați”. Și raporturile cu familiile princiare germane au fost proaste, Hitler având cuvinte

¹ Pentru acest aspect a se vedea: Karl-Heinz Frieser, *Mitul Blitzkriegului. Campania din Vest a Wehrmachtului. 1940*, traducere: Augustin Văduva, revizia traducerii și stilizare: Radu Voinescu, postfață: gen.-maior (r) dr. Mihail E. Ionescu, Editura Militară, București, 2010.

grele la adresa membrilor acestora, cum ar fi, de exemplu, la adresa familiei Hohenzollern.

Cartea lui Heinz Linge, pe marginea căreia am făcut doar unele sublinieri, reprezintă un izvor esențial pentru cunoașterea, înțelegerea și studierea unui capitol însemnat al istoriei universale contemporane. Ea se citește cu interes atât de specialiști, care vor putea găsi întregiri, infirmări sau nuanțări ale unor probleme îndelung dezbătute, cât și de cititorii pasionați de a doua mare conflagrație mondială.

Mai subliniez și consecvența Editurii Corint de a traduce și publica asemenea lucrări, aceasta fiind a treia dedicată lui Hitler și regimului său monstruos¹.

PETRE OTU

¹ Joachim Fest, *În buncăr cu Hitler. Ultimele zile ale celui de-al Treilea Reich*, traducere din limba germană de Roland Schenn, Cuvânt-înainte de Stejărel Olaru, Corint, București, 2013; Heinrich Hoffmann, *Hitler așa cum l-am cunoscut. Însemnările fotografului personal al lui Hitler*, traducere din limba germană de Roland Schenn, Cuvânt-înainte de Șerban Papacostea, Corint, București, 2013.

Prefața ediției în limba engleză

Deși s-ar putea ca numele lui să nu le fie cunoscut, cei interesați de regimul nazist îl recunosc, probabil, pe Heinz Linge. El poate fi văzut în nenumărate fotografii ale conducătorului celui de-al Treilea Reich, undeva în plan secund, în mod frecvent chiar în spatele lui Hitler. Este un bărbat înalt, în uniformă SS, cu o calviție prematură și cu o expresie sobră. Linge a fost ordonanța lui Hitler, poate cel mai apropiat de Führer dintre membrii personalului acestuia.

Născut la Bremen în 1913, Heinz Linge a fost zidar, devenind ulterior, în 1933, membru al formațiunii de elită SS Leibstandarte, din care făceau parte gărzile de corp ale lui Hitler. Doi ani mai târziu, a fost selectat printre cei care aveau misiunea de a se ocupa de tot ceea ce însemna menajul lui Hitler. La scurt timp după izbucnirea războiului în 1939, el a devenit ordonanța Führerului.

Având această funcție, Linge avea sarcina de a veghea ca lui Hitler să nu-i lipsească nimic, începând de la vestimentație și regimul alimentar și terminând cu sarcini mai prozaice, cum ar fi aceea de a avea grijă ca Führerul să aibă tot timpul la îndemână ochelari pentru citit, creioane și chiar bani. Linge a fost acela care îl trezea pe Hitler dimineața și care era alături de el și atunci când se culca noaptea târziu. Linge a fost acela care „păzea” ușa biroului lui Hitler sau ușa apartamentului acestuia și căruia i se cereau insistent informații legate de dispoziția în care se găsea Führerul într-un moment sau altul. Linge a fost acela care a dus trupul neînsuflețit al lui Hitler în grădina Cancelariei Reichului și care a supravegheat incinerarea acestuia, făcută în mare grabă. Indiferent că se afla la Berlin, la

„Berg”, în Berchtesgaden sau în cartierul general „Wolfsschanze” din Rastenburg, Linge era aproape întotdeauna în preajma Führerului. El a fost permanent alături de Hitler pe întreaga durată a războiului. Așa cum afirmă el însuși, doar Eva Braun i-a fost lui Hitler mai aproape.

Datorită poziției sale, alături de conducătorul Reichului, adică „în loja istoriei”, cum o spune chiar el, Linge a avut o fascinantă perspectivă legată de regimul nazist și de omul în serviciul căruia s-a aflat. Personajul central al relatării sale este, bineînțeles, Adolf Hitler. Loialitatea lui Linge față de Hitler a fost totală și neîndoielnică, o atitudine pe care a caracterizat-o drept „supunere totală, lipsită de atitudine critică”. Oricum, această atitudine nu a fost motivată ideologic. Cu toate că era membru al SS, Linge nu pune mare preț pe ideologie și nu dădea importanță problemelor politice. Loialitatea sa față de „șef” era bazată mai curând pe aspecte pământești: este vorba, pe de o parte, despre acea fidelitate pe care slujitorii au avut-o mereu față de stăpânii lor. Pe de altă parte, și asta reiese cât se poate de clar din memoriile sale, Linge a considerat că Hitler era un geniu, una dintre „marile personalități” ale istoriei.

În ciuda acestui fapt, portretul pe care i-l face Linge lui Hitler nu este unul „cosmetizat”. Este, în mod cert, un portret făcut cu afecțiune, dar există și accente critice și nu lipsesc „glumele” pe care le făceau, de pildă, secretarele lui Hitler, Traudl Junge și Christa Schroeder¹. Este limpede faptul că Linge avea un sentiment de respect față de șeful său, sentiment care pare să fi fost reciproc. Cu toate acestea, prin intermediul unei serii de relatări și observații, el conferă o profunzime extraordinară portretului lui Hitler,

¹ A se vedea Traudl Junge, *Bis zur Letzen Stunde. Hitlers Sekretärin erzählt ihr Leben* („Până în cel din urmă ceas...”), Claasen Verlag, München, 2002, și Christa Schroeder, *Er war mein Chef. Aus dem Nachlaß der Sekretärin von Adolf Hitler* („El a fost șeful meu. Memoriile secretarei lui Hitler”), Herbig, München, 1985. Linge a fost cavalerul de onoare al lui Traudl Junge, care s-a căsătorit în iunie 1943.

oprindu-se asupra vieții sale de zi cu zi, asupra obiceiurilor legate de regimul alimentar, asupra maniilor și preferințelor sale, asupra umorului său și chiar asupra obsesiei sale legate de timp.

Linge se oprește, de asemenea, asupra schimbărilor survenite în felul de a fi al lui Hitler în perioada în care s-a aflat alături de el, menționând, de exemplu, momentul în care, în 1940, Führerul „și-a pierdut” capacitatea de a fi binedispus și, odată cu ea, capacitatea de a râde. Linge se referă și la înrăutățirea stării de sănătate a lui Hitler, începând din 1942. Acela a fost momentul în care postul de „medic personal al Führerului” aproape că rivaliza cu cel ocupat de Linge. Interesant este episodul de la finele anului 1944, când Hitler a suferit un colaps cardiovascular, aflându-se la un pas de moarte. Linge se referă și la viața privată a lui Hitler, infirmând nu numai zvonurile legate de monorhidismul acestuia, ci afirmând chiar că șeful său avea alături de Eva Braun o viață sexuală normală.

Este cert faptul că Linge nu „cosmetizează” lucrurile, atunci când se referă la degradarea fizică a lui Hitler, dar afirmă că este greșit să se creadă că ar fi fost afectate și capacitățile intelectuale ale Führerului. Această părere este susținută de un episod de la sfârșitul anului 1944, când lui Hitler nu i s-a făcut legătura cu cine trebuia, iar omul aflat la celălalt capăt al firului, un membru SS, a crezut că este vorba de o glumă când a auzit „la aparat este Führerul” și a început să râdă. Reacția lui Hitler în situația respectivă, surprinzător de chibzuită și de plină de umor, este una care anulează imaginea sa de om coleric, care își pierdea cu ușurință cumpătul. Se poate spune chiar că acel Hitler descris de Linge este o persoană interesantă, cu multe fațete. Desigur, este vorba despre un om imprevizibil și pretențios, dar nu despre un personaj neplăcut din alte puncte de vedere.

Acest portret făcut cu afecțiune liderului nazist s-ar putea să nu fie pe placul unora dintre cititori. Cu toate acestea, ne-am înșela dacă am crede că Hitler a fost un monstru, un om coleric, gata să facă oricând o criză de nervi. Nu, el nu era așa. Prezenta lucrare ne dovedește că Hitler pe care îl știm, adică bărbatul din ordinul căruia au fost uciși milioane de oameni și care a pornit cel mai costisitor și devastator război din istorie, a avut și o latură umană:

putea fi afabil cu personalul aflat în serviciul său, săruta mâna secretarelor, era bun cu câinele lui. Dacă această latură umană contravine ideilor noastre preconceptionale, atunci este necesar să renunțăm la ele. Indiferent dacă ne place sau nu, Hitler așa cum ni-l prezintă Linge este un personaj cu o multitudine de fațete, fapt care-l face să fie și mai înspăimântător.

Oricum, Linge nu se abține să îl critice pe Hitler. Deși nu era angajat politic, așa cum o arată el însuși, fiind chiar puțin naiv, face o serie de relatări care au și o anume tentă politică, referindu-se la evenimente importante din perioada avută în vedere. Dintre afirmațiile autorului, cea mai interesantă este aceea conform căreia Hitler știa despre plecarea lui Hess în Marea Britanie, în mai 1941. Varianta oficială a acestui episod este că Hess a plecat în Marea Britanie fără știrea lui Hitler. A fost varianta susținută de regimul nazist și care s-a vehiculat de-a lungul timpului. Bazându-se pe instinct și pe observațiile sale, Linge este de altă părere.

Câțiva dintre membrii „suitei” lui Hitler i-au reținut atenția lui Linge. După părerea sa, Ribbentrop era „arogant”, Himmler era o persoană care „nu impresiona prin nimic” și un om „pedant”, în timp ce Hess dădea măcar puțin dovadă de amabilitate, deși era un om imprevizibil. Linge își îndreaptă majoritatea „săgeților otrăvite” spre Martin Bormann, care era nesincer, un personaj machiavelic prin excelență. Dintre toate persoanele care făceau parte din conducerea Partidului Nazist, Linge îl apreciază cel mai mult pe Joseph Goebbels, ministrul propagandei naziste, despre care arată că era „genial” și „amuzant”, și îl citează și pe Hitler, pentru care Goebbels era „un uriaș captiv în trupul unui pitic”.

Probabil că în mod inevitabil Linge a plătit cu vârf și îndesat pentru faptul că s-a aflat în preajma lui Hitler. El și-a imaginat la un moment dat că va fi răsplătit pentru serviciile sale cu o sinecură și cu o proprietate undeva, la țară, așa cum se întâmpla în trecut cu personalul de serviciu, care profita din plin de pe urma generozității stăpânului. Oricum, lucrurile nu s-au petrecut astfel. Aflându-se în serviciul celui mai cumplit dictator al secolului al XX-lea, Linge

nu se putea aștepta să ducă o viață liniștită și îndestulată după retragerea din activitate. După ce a părăsit buncărul Führerului din Berlin la 2 mai 1945, el a fost capturat de către sovietici, care, după ce au aflat ce funcție ocupase, l-au trimis la Moscova, în vestitul Penitenciar Lubianka, unde s-a aflat la dispoziția NKVD¹. Acolo, el a fost torturat și interogat în nenumărate rânduri, tortionarii săi vrând să afle fiecare detaliu al vieții lui Hitler și încercând să determine pas cu pas circumstanțele în care a survenit decesul dictatorului german. În cele din urmă, Linge a fost judecat și condamnat la 25 de ani de detenție, din care a executat cinci, fiind eliberat cu ocazia amnistiei generale din 1955.

Având în vedere suferințele prin care a trecut, nu trebuie să ne surprindă faptul că memoria îi joacă feste lui Linge. De exemplu, deși făcea parte din SS, el pretinde că nu a fost membru al Partidului Nazist. Astăzi știm însă că a fost membru al NSDAP, cu numărul 1 260 490². În ciuda acestui fapt, s-a dovedit că Linge este un om pe a cărui capacitate de a-și aminti evenimentele ne putem baza. De pildă, după ce a fost interogat la Moscova, NKVD a întocmit pentru Stalin un raport în care erau inserate informațiile legate de Hitler obținute de anchetatori. Se arată în respectivul raport că Linge (și camaradul său de detenție, Otto Günsche, fost aghiotant al lui Hitler) au citat din memorie din discursurile lui Hitler și din documentele redactate de acesta, neavând acces la documente în timpul detenției. După cum s-a putut constata mai târziu, atât Linge, cât și Günsche și-au amintit cu acuratețe anumite lucruri, divergențe existând doar în diferitele lucrări publicate³.

¹ NKVD, Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne (n.tr.).

² Ernst Klee, *Das Kulturlexikon zum Dritten Reich. Wer War Was Vor und Nach 1945* („Lexiconul cultural al celui de-al Treilea Reich. Cine ce a fost înainte și după 1945”), S. Fisher Verlag, Frankfurt am Main, 2007, p. 369.

³ Henrik Eberle și Matthias Uhl (coord.), *The Hitler Book. The Secret Dossier prepared for Stalin from the Interrogations of Hitler's Personal Aides* („Dosarul Hitler...”), John Murray Publishers, Londra, 2005, p. XXVIII.

Important este faptul că Linge nu ni se prezintă ca un nazist conservator, care nu are regrete. Ca mulți alții, el arată că nu știa despre cumplitele crime comise din ordinul celui în serviciul căruia s-a aflat. Linge scrie aceste memorii deoarece, pe lângă interesele de ordin financiar la care se poate gândi oricine, el dorește să dezmințim anumite afirmații făcute după război de către persoane care au pretins că s-au aflat în anturajul lui Hitler. Mai mult decât atât, el are un sentiment de frustrare, deoarece autorii de literatură memorialistică au avut tendința de a-l învinui pe Hitler pentru orice greșeală. Linge scrie: „Nu există aproape niciun general dispus să recunoască faptul că a acționat greșit sau în mod necorespunzător și că din vina sa au fost pierdute bătălii”. Linge pare să-i fi rămas loial Führerului chiar și după mulți ani de la moartea acestuia din urmă.

Indiferent care au fost motivele pentru care a scris, Heinz Linge este un cronicar cu un stil captivant, care îi oferă cititorului o imagine fascinantă și edificatoare asupra lui Adolf Hitler și asupra vieții la cel mai înalt nivel în al Treilea Reich. *Cu Hitler până la sfârșit* este o carte care la aproape 30 de ani de la prima apariție, respectiv la peste 30 de ani de la moartea autorului, merită să fie citită, iar editarea ei ar trebui să ne bucure.

ROGER MOORHOUSE, 2009

Prefață

În 1955, când m-am întors acasă, după ce fusesem prizonier în Rusia timp de zece ani, am fost asaltat de jurnaliști și editori, care m-au rugat să relatez despre timpul petrecut alături de Hitler și despre moartea acestuia. Textul tuturor solicitărilor, ofertelor și telegramelor era mereu același: „Nu vă grăbiți să semnați vreun contract. Noi oferim mai mult”. M-am decis pentru un editor englez, care m-a asigurat în scris că va publica exclusiv ceea ce voi scrie și voi semna eu însumi. Așa cum s-a întâmplat în cazul altor editori și jurnaliști străini, el și-a respectat promisiunea. În schimb, un editor german a crezut de cuviință că poate „interveni” în relatările mele, făcând schimbări în conținutul mărturiilor mele. Ceea ce a apărut nu avea nicio legătură cu realitatea. Pentru că eram lipsit de experiență și n-am știut cum trebuia să acționez într-o astfel de situație, nu am inițiat o acțiune în justiție, neurmând sfatul avocatului meu.

A apărut pe piață o poveste, care era opera unor jurnaliști iresponsabili și care trecea drept „relatarea lui Linge”. Acest lucru mi-a făcut foarte mult rău. Foști camarazi de-ai mei, care se aflaseră în preajma lui Hitler, mi-au întors spatele și m-au acuzat de faptul că aş mistifica. De atunci au trecut mai bine de douăzeci de ani. Multe lucruri au fost corectate și așezate în făgașul lor. Acum, când nu se cuvine să mă mai tem că voi ajunge într-un penitenciar sau într-un lagăr pentru că m-am aflat

timp de zece ani în serviciul lui Hitler, îmi este îngăduit să sper că pot relata în mod deschis și cu sinceritate tot ce am trăit când m-am aflat în preajma lui Hitler, căruia, în virtutea împrejurărilor, i-am fost mai apropiat decât oricine altcineva, excepție făcând Eva Braun.

HEINZ LINGE